

Finansinspektionen

finansinspektionen@fi.se

helen.svedin@fi.se

2024-03-19

Avgifter hos Finansinspektionen (FI Dnr 24–5533)

Fondbolagens förening har beretts möjlighet att lämna synpunkter på en rapport med förslag till justeringar av avgifter hos Finansinspektionen. Föreningen noterar att kostnaderna för avgiftskategori 4 (fondförvaltare) har ökat med 84 procent mellan 2021 och 2023. Hur detta kommer sig redovisar inspektionen inte, vilket gör det svårt att analysera om kostnadsökningen är berättigad. Särskilt märkligt framstår det att inspektionens kostnader för ärendeslagen nya respektive ändrade fondbestämmelser ökar samtidigt som det av inspektionens årsredovisning 2023 framgår att antal ärenden och genomsnittlig handläggningstid för samma ärendeslag under samma period minskar.

Föreningen är av åsikten att det krävs en bättre kostnadstransparens och utvärdering från inspektionens sida för att det ska vara meningsfullt att lämna synpunkter på rapporten. Värt att notera är även att avgiften för samtliga avgiftsklasser höjdes den 1 juli 2023. Nu föreslår inspektionen alltså åter höjningar.

Avgifter för prövning av ansökningar och anmälningar

Förslag till justerad avgift för tillstånd att förvalta en europeisk långsiktig investeringsfond, inklusive godkännande av fondbestämmelserna för fonden

AIF-förvaltare kan ansöka hos Finansinspektionen om att förvalta en Eltif-fond. Inspektionen har hittills inte mottagit någon ansökan om tillstånd att förvalta en Eltif-fond enligt artikel 5.2, 6.1 och 6.2 i Eltif-förordningen. Finansinspektionen bedömer att handläggningen för ett sådant ärende i genomsnitt är mer tidskrävande än de 17 timmar som avgiftsklass H motsvarar. Inspektionen föreslår därför att avgiftsklassen för ärendeslaget höjs från avgiftsklass H (25 500 kronor) till I (33 000 kronor), dvs en höjning med 29 procent.

Föreningen noterar att Finansinspektionen skriver att de ännu inte mottagit någon ansökan om tillstånd att förvalta en Eltif-fond enligt artikel 5.2, 6.1 och 6.2 i Eltif-förordningen, men att den ändå anser att avgiften ska justeras upp. Föreningen anser att det vore rimligare att justera avgiften efter att tidsåtgången gått att bedöma.

Förslag till justerad avgift för ärendeslag enligt lagen om förvaltning av alternativa investeringsfonder

Enligt 4 kap. 11 § LAIF ska en svensk AIF-förvaltare som avser att genomföra en väsentlig ändring av något som har angetts i en underrättelse, eller i en ansökan om tillstånd för marknadsföring efter det att marknadsföringen har påbörjats, skriftligen anmäla detta till Finansinspektionen. Inspektionen bedömer att handläggningen för ett sådant ärende i genomsnitt är mer tidskrävande än de tre timmar som den nu aktuella avgiftsklass D motsvarar. Finansinspektionen föreslår därför att avgiftsklassen för ärendeslaget höjs från avgiftsklass D (4 500 kronor) till G (18 000 kronor), dvs en höjning med 300 procent.

Föreningen menar att den föreslagna höjningen är omotiverat hög. Ärenden enligt denna paragraf tenderar till att leda till viss skriftväxling med sökanden men ärendena i sig kan svåriligen anses vara särskilt komplexa. Föreningen noterar att inspektionen inte redovisar hur lång tid ett ärende av detta slag tar att handlägga, mer än att det är ”mer tidskrävande än de tre timmar som den nu aktuella avgiftsklass D motsvarar”. Inspektionen motiverar inte varför den väljer just avgiftsklass G (och inte E eller F). Det går därför inte att avgöra om höjningen är motiverad.

En utländsk EES-baserad AIF-förvaltare som i sitt hemland har sådant tillstånd som avses i AIFM-direktivet får, efter tillstånd från FI enligt 5 kap. 6 § LAIF, marknadsföra andelar eller aktier i en av förvaltaren förvaltat alternativ investeringsfond till icke-professionella investerare i Sverige. Finansinspektionen bedömer att handläggningen i genomsnitt är mer tidskrävande än de 22 timmar som den nu aktuella avgiftsklass I motsvarar. Den föreslår därför att avgiftsklassen för ärendeslaget höjs från avgiftsklass I (33 000 kronor) till L (75 000 kronor), dvs en höjning med 127 procent.

Enligt föreningen kan dessa ärenden vara relativt komplexa och tidskrävande (främst pga. skriftväxling med sökande). Föreningen noterar dock att inspektionen inte redovisar hur lång tid ett ärende av detta slag tar att handlägga, mer än att det är ”mer tidskrävande än de 22 timmar som den nu aktuella avgiftsklass I motsvarar”. Inspektionen motiverar inte varför den väljer just avgiftsklass L (och inte J eller K). Det går därför inte att avgöra om höjningen är motiverad.

En utländsk AIF-förvaltare som avser att genomföra en väsentlig ändring av något som har angetts i en ansökan om tillstånd efter det att verksamheten har inletts, ska enligt 5 kap. 9 § respektive 5 kap. 13 § LAIF skriftligen anmäla detta till Finansinspektionen. Inspektionen bedömer att handläggningen för ett sådant ärende i genomsnitt är mer tidskrävande än de tre timmar som den nu aktuella avgiftsklass D motsvarar. Inspektionen föreslår därför att avgiftsklassen för ärendeslaget höjs från avgiftsklass D (4 500 kronor) till G (18 000 kronor), dvs en höjning med 300 procent.

Enligt föreningen är ansökningar enligt 5 kap. 13 § tredje stycket LAIF (dvs. väsentlig ändring) okvalificerade ärenden som inte motiverar avgiftsklass G. Inte heller ärenden enligt 5 kap. 9 § LAIF kan anses vara särskilt komplexa. Även här noterar föreningen att inspektionen inte redovisar tidsåtgången för handläggningen av dessa ärenden, mer än att de är ”mer tidskrävande än de tre timmar som den nu aktuella avgiftsklass D motsvarar”, och att inspektionen inte motiverar varför den väljer just avgiftsklass G (och inte E eller F). Det går därför inte att avgöra om höjningen är motiverad, även om detta får tas för osannolikt.

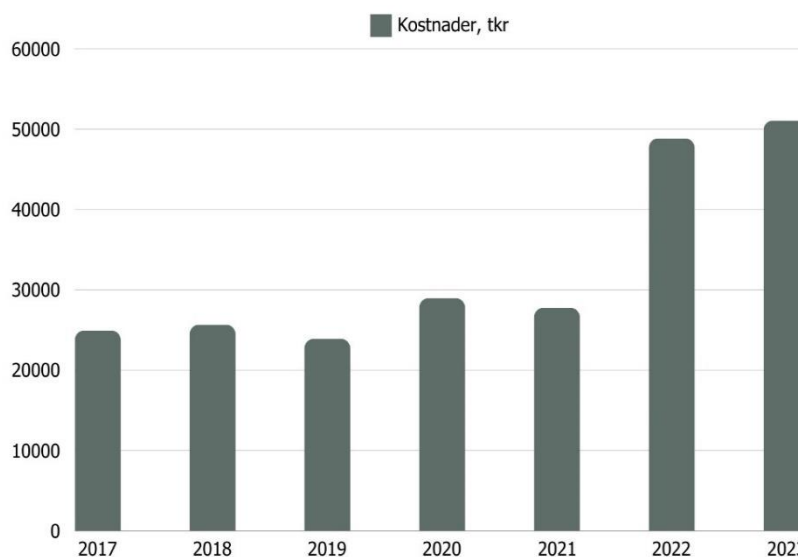
Årliga avgifter

Vid sidan av tillståndsavgifter tar Finansinspektionen även ut årliga avgifter. I Finansinspektionens avgiftsrapport våren 2024 redovisas avgiftsutfall och kostnadstäckning för de avgifter som inspektionen tar ut med stöd av förordningen om årliga avgifter. Förslag till nya eller ändrade avgifter återkommer Finansinspektionen med i höstens avgiftsrapport till regeringen. Föreningen finner det dock angeläget att inom ramen för denna remiss kommentera den kraftiga kostnadsökning som drabbat avgiftsgrupp 4 (fondförvaltare) på senare år.

Av rapporten framgår att Finansinspektionens kostnader för fondbolagen har ökat med 84 procent mellan 2021 och 2023, från 27 755 tkr (2021) till 51 082 tkr (2023). Hur detta kommer sig redovisar inspektionen inte, vilket gör det svårt att analysera om kostnadsökningen är berättigad. Under åren 2017–2020 låg kostnaderna för myndighetens tillsyn av fondförvaltare relativt konstant på mellan 24 939 tkr och 28 971 tkr.

Bild 1. Kostnadsutveckling 2017–2023 Avgiftsgrupp 4 Fondförvaltare

Avgiftsgrupp 4, Fondförvaltare

Källa: Finansinspektionens avgiftsrapport våren 2024, Föreningens grafik.

Sedan 2021 har det inte varit särskilt mycket ny reglering på fondområdet – förutom införandet av justerat fondandelsvärde (s.k. swing pricing). De ändringarna trädde i kraft den 1 juli 2023. Ökad arbetsbörda pga. regelgivning torde därför inte vara orsaken till den kraftiga kostnadsökningen. Om det är det internationella arbetet i Esma som ökat och på så sätt drivit kostnaderna hos inspektionen skulle detta vara intressant att veta. Om det handlar om ökad tillsyn så undrar föreningen om inspektionen anser att riskerna på fondsidan ökat.

Kostnader för olika ärendeslag

Finansinspektionen redovisar vidare kraftiga ökningar för nya fondbestämmelser respektive ändring av fondbestämmelser. Kostnaderna anges ha ökat med 139 procent för nya respektive 109 procent för ändrade fondbestämmelser från 2021 till 2023.

Tabell 1. Ärendegrupp nya fondbestämmelser

År	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)
2019	1 774	2 557
2020	1 747	2 619
2021	2 204	1 871
2022	2 289	3 029
2023	1 839	4 481

Källa: Finansinspektionens avgiftsrapport våren 2024, Föreningens sammanställning.

Tabell 2. Ändring av fondbestämmelser

År	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)
2019	4 151	4 175
2020	4 089	5 350
2021	5 624	5 279
2022	3 255	4 355
2023	3 664	9 083

Källa: Finansinspektionens avgiftsrapport våren 2024, Föreningens sammanställning.

I brist på förklaring på dessa kostnadsökningar i avgiftsrapporten har föreningen sökt ledning i Finansinspektionens årsredovisning 2023¹, och ser där att antalet ärenden i dessa ärendeslag snarare har minskat, Från 89 st. (2021) till 80 st. (2023) för nya fondbestämmelser, och från 374 st. (2021) till 240 st. (2023) för ändrade fondbestämmelser.

Tabell 3. Resultat av tillståndsprövning – antal beslut

Ärendetyp	2023	2022	2021
Nya fonder	80	124	89
Ändringar av fondbestämmelser	240	308	374

Källa: Finansinspektionens årsredovisning 2023, Föreningens sammanställning.

Föreningen noterar vidare att den genomsnittliga handläggningstiden per ärende samtidigt har sjunkit. Från 58 h (2021) till 45 h (2023) för nya fondbestämmelser, och från 55 h (2021) till 52 h (2023) för ändrade fondbestämmelser. Vi ifrågasätter därför inspektionens argument att ärendena har "blivit mer komplexa".

¹ [Finansinspektionens årsredovisning 2023](#)

Tabell 4. Genomsnittlig handläggningstid för vissa ärenden

Ärendetyp	Genomsnittlig handläggningstid			Antal nya ärenden		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Nya fonder	45	62	58	69	114	112
Ändringar av fondbestämmelser	52	55	55	238	217	373

Källa: Finansinspektionens årsredovisning 2023, Föreningens sammanställning.

Föreningen finner sammantaget inspektionens avgifts- och kostnadsredovisning otillfredsställande. För att remitteringen av avgiftsrapporten ska vara meningsfull måste remissinstanserna kunna förstå utvecklingen, orsakerna bakom och vilka åtgärder inspektionen vidtar. Det framstår dessutom som märkligt att kostnaderna för inspektionen ökar samtidigt som antal ärenden och genomsnittlig handläggningstid för under samma period minskar. Föreningen önskar att inspektionen återkommer med en mer detaljerad redovisning av sina kostnader, det är annars svårt för föreningen att ge adekvata synpunkter på förslagen.

Svenska fondmarknadens konkurrenskraft

Det kan i sammanhanget vara intressant att titta på avgiftsutvecklingen i andra jämförbara länder, exempelvis Luxemburg. Där betalar fondbolagen dels en avgift för auktorisation, dels en årlig avgift (benämnd "annual lump sum") för prövning av ansökningar om tillstånd beroende på fondtyp, oavsett ärendets art. Avgiften för ansökan för auktorisation respektive årlig avgift är densamma. I vår jämförelse nedan har vi valt UCITS-fonder.

Tabell 5. Annual lump sums to be paid by each UCI, Luxembourg

År	Kostnad
2021	EUR 4 000
2022	EUR 4 400
2023	EUR 4 650

Källa: www.cssf.lu, Föreningens sammanställning.

Avgiftsökningen mellan 2021 och 2023 är alltså 16 procent för en Luxemburg-registrerad UCITS. Jämförelsen med Luxemburg är relevant då majoriteten av de fonder som erbjuds svenska sparare är från andra EU-länder, framför allt Luxemburg och Irland.

Finansinspektionen brukar motivera sina höga kostnader med att inspektionen "tar konsumentskydd på stort allvar". Fondbolagens förening delar ambitionen om ett högt konsumentskydd på den svenska fondmarknaden. Det informationsövertag som fondbolagen har bör kompenseras av lagstiftning som skyddar konsumenterna. Detta regelverk måste dock vara effektivt, för i allmänhet kräver mer lagstiftning ökade resurser hos bolagen. För att bibehålla konkurrens mellan fondbolagen och säkerställa svensk konkurrenskraft i förhållande till andra länder är det viktigt att de regelverk vi har är effektiva och inte i onödan gör det dyrare eller svårare att vara verksam i Sverige.

Fondbolagens förening

SWEDISH INVESTMENT FUND ASSOCIATION

Fondbolagens förening har under en lång tid efterfrågat näringspolitik för finanssektorn i allmänhet och fondmarknaden i synnerhet. Föreningen välkomnar därför regeringens nya uppdrag till Finansinspektionen där myndigheten, vid sidan av viktiga konsumentskyddsåtgärder, även får i uppdrag att verka för konkurrens och regelförenklningar. Föreningen hoppas att detta förenklingsarbete kommer att bidra till lägre tillstånds- och tillsynskostnader i framtiden.

FONDBOLAGENS FÖRENING

Fredrik Nordström
VD

Madeleine Dubois Orvelius
Senior jurist